

Шумен почете паметта на проф. Венета Вичева

Радостина Кацарова

Шумен отбеляза достойно 85-годишнината от рождението на проф. Венета Вичева, „Доктор хонорис кауза“ на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. През 1951 г. Венета Вичева завършва хорово-диригентски клас на проф. Георги Димитров в Българската гържавна консерватория (днес НМА „Проф. Панчо Владигеров“), след това работи в Дупница, където осъществява музикалната подготовка на две оперети, а от 1961 г. оглавява хор „Родни звуци“ и започва дълга поредица от музикални дейности в името на шуменската музикална култура. През 1963 г. създава детския хор „Бодра песен“, през 1971 г. – Детските хорови празници „Добри Войников“, които се провеждат и днес. Наред с хоровите формации тя става основател и на специалността „Педагогика на обучението по музика“ в Шуменския университет. Носител е на много награди, сред които „Кристална лира“ от Съюза на българските музикални и танцови дейци, орден „Св. св. Кирил и Методий“ I степен и на десетки първи награди от престижни хорови конкурси в Белгия, Италия и редица други страни. Под нейно ръководство двата състава са изнасяли концерти по цял свят – Германия, Русия, Гърция, Белгия, Франция.

Три години след смъртта ѝ колеги и съратници на проф. Венета Вичева представиха цялостната ѝ дейност като диригент, педагог и общественик. Катедрата „Музикална естетика, музикално възпитание и изпълнителство“ в Педагогическия факултет на Шуменския университет заедно с община Шумен, Българския хоров съюз и Общинския детски комплекс организираха от 7 до 10 април музикални дни, посветени на 85-годишнината от рождението на проф. Венета Вичева и на 45-годишнината от създаването на Шуменския университет.

Честванията започнаха на 7 април с официално откриване на IV Студентски конкурс за диригенти „Златната палка“, посветен на 85-годишнината от рождението на проф. В. Вичева и 45-годишнината от създаването на ШУ „Епископ Константин Преславски“. При откриването на конкурса бе излъчен филмът на Здравка Русева за проф. Вичева „Живот по ноти“. Конкурсът се проведе в два тура, като в първия тур участниците дирижираха по две песни от клавиър – задължителна и песен по избор на кандидата. Вторият тур се състоеше в работа с академичния хор, който вече носи името Академична хорова формация „Проф. Венета Вичева“ и детския хор, основан от Венета Вичева – „Бодра песен“. Председател на журито бе доц. Цветелина Славова от Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, а членове г-р Галина Луканова – председател на Българския хоров съюз, и Деница Узунова – диригент на хор „Бодра песен“.

На трето място бе класирана Десислава Пламенова – студентка в Шуменския университет от класа на гл. ас.



г-р Юлияна Панова, втора награда получи Мартин Иванов – студент във Великотърновския университет от класа на доц. Цветелина Славова, а първа награда взе Джулия Узунова – студентка в АМТИИ от класа на доц. г-р Весела Гелева. „Златната палка“ бе присъдена на Николай Гурбанов – студент в АМТИИ от класа на проф. г-р Костадин Буражиев.

Отличените с награди в конкурса участваха в концерт на специалността „Педагогика на обучението по музика“, който се проведе на следващата вечер (8 април) в зала „Проф. Венета Вичева“ в сградата на община Шумен. Той бе предшестван от ателие „Съвременни методи за работа с детски певчески състави“ с презентатор г-р Валентина Георгиева, която представи пред студентите специфичните методи на работа със своята вокална студия при Народно читалище „Паисий Хилендарски-1870“ в Балчик.

Концертът на специалност „Педагогика на обучението по музика“ протече под наслов „ЗА ДА НИ ИМА...“ – последните думи на професор Вичева. При откриването на вечерта официално бяха наградени с дипломи участниците в конкурса „Златната палка“, а зам.-кметът на Шумен Найден Косев лично връчи символа на конкурса на Николай Гурбанов.

В концерта участваха академична хорова формация „Проф. Венета Вичева“ с главен художествен ръководител гл. ас. г-р Юлияна Панова и хор „Бодра песен“ с диригент Деница Узунова – възпитаник на първия випуск на специалността „Педагогика на обучението по музика“ в Шуменския университет, достоен наследник и продължител на делото на проф. Вичева (клавирен съпровод Жанета Кацарова). Победителите, заели първите три позиции, имаха честта да дирижират детския хор „Бодра песен“. В концерта взеха участие още студенти, бивши възпитаници на университета, специалност ПОМ, и преподаватели от Шуменския университет: Севдалина Димитрова, флейта

(студентка III курс) и Слави Георгиев, китара (студент I курс), пианистката Евридика Валентинова (носител на награди от международни и национални конкурси (която съвсем скоро се завърна от обучение по програма „Еразъм“ Полша), Любомир Александров (тромпет), група студенти по народно пеене от II и III курс (аккомпанирани от бивши възпитаници), трио гайди: Мирослав Минчев, Стилиян Александров и Веселин Тодоров с участието на Ростислав Радев – тъпан (и четиримата също завършили специалност ПОМ), бившите възпитаници Димитричка Илиева и Дарина Бошнакова (хоноруван преподавател в университета), Весела Желева (хоноруван преподавател по пеене в университета, а в момента ангажирана във Виенската опера), клавирният педагог доц. д-р Меглена Апостолова, ст. преп. Жанета Кацарова (работила 32 години с проф. Вичева), вокална група „Дъга“ при СОУ „Сава Доброплодни“ с ръководител Антония Божинова (завършила Шуменския университет) и духов оркестър „Михаил Биков“ с диригент Христо Атанасов (бивш възпитаник и докторант в катедра „Музикална естетика, музикално възпитание и изпълнителство“). Концертът завърши с общо изпълнение на хорвете и на духовия оркестър „Михаил Биков“, които представиха специално аранжирания за вечерта от Христо Атанасов химн на хорвите празници – „На Добри Войникоу“.

На 9 април в зала 108 бе открит барелеф на проф. Венета Вичева, изработен от Петър Дичев. По същото време и на същото място – Педагогическия факултет на Шуменския университет, бе открита и изложба с фотоси и награди от личния архив на проф. Вичева, подредена от Жана Томова – уредник на музейен комплекс „Панчо Владигеров“ към РИМ – Шумен, където съществува зала „Музикалното дело в Шумен“. На откриването Деница Узунова подари наскоро открита фотография на хор „Родни звуци“ от 25-годишнината на хора, която ще стане част от експозицията в музея на Панчо Владигеров.

Същия ден в зала 211 на Педагогическия факултет се проведе кръгла маса на тема „Естетически ценности и възпитание“. Кръглата маса също бе посветена на 85-годишнината от рождението на проф. Венета Вичева и 45-годишнината от създаването на Шуменския университет. Работата на кръглата маса протече в две тематични направления: „Професор Венета Вичева – живот, отдаден на музиката“ и „Естетическо образование и възпитание – подходи и конкретизации“. Заседанията бяха ръководени от проф. д-р Дарина Василева и включваха единствено доклади от първото направ-



Галина Луканова и Деница Узунова. Снимка Тая Никлева-Владева

ление. Проф. д-р Дарина Василева започна с встъпителен доклад „Творческият път като мисия“. След нея проф. д.изк. Стефан Хърков изнесе доклад на тема „Венета Вичева: съдбата на изкуството в университетска среда“. Той проследи историята на специализираните училища по изкуствата по света и в България и обърна специално внимание за ролята на проф. Вичева за основаване и развитие на музикалната специалност в Шуменския университет. Виктория Ковчазова (главен експерт по „Координация на дейности в културата“ в община Шумен) взе участие като председател на смесения хор „Родни звуци“ с доклад „Професор Венета Вичева и смесен хор „Родни звуци“ – половин век от един живот“. Деница Узунова сподели опита си от съвместната работа с Венета Вичева в хор „Богра песен“, с доклада „Венета Вичева и ролята ѝ за утвърждаването на град Шумен като люлка на детско-юношеското хорово пеене“. Светлин Пламенов направи обзор на материалите за проф. Вичева в периодичния печат и на нейните медийни изяви – „Професор Венета Вичева и медиите“ и също разказа лични спомени от случки с известната диригентка. Проф. Емил Янев като най-дългогодишен съратник на проф. Вичева разказа за годините от следването ѝ в първия диригентски випуск на консерваторията и първите години на диригентското ѝ дело с оперетата в Дупница и с хорвете в Шумен. Докладът му бе озаглавен „Незабравимата проф. Венета Вичева“.

След това проф. д-р Дарина Василева даде думата на колеги, ученици и следовници на проф. Венета Вичева. Проф. Ивайло Петров си спомни за първите години на шуменските хорове и за „общия език“, който проф. Вичева намира с тогавашния главен диригент на Шуменската филхармония Иван Вульпе: да обединят филхармонията с хорвете, ръководени от Венета Вичева. Проф. Атанасова също за кратко взе думата.

Кръглата маса продължи със съобщението на докторантката в АМТИИ – Пловдив, Радостина Кацарова на тема „За Венета Вичева – за възпитанието, за ценностите, за музиката...“, което разкри нейните впечатления от гледната точка на хорист в хор „Богра песен“. Гл. ас. д-р Красимира Колева от Шуменския университет също се включи в кръглата маса като дългогодишна хористка в двата шуменски хора с едно лингвистично из-



Участниците в кръглата маса. Снимка Красимира Колева

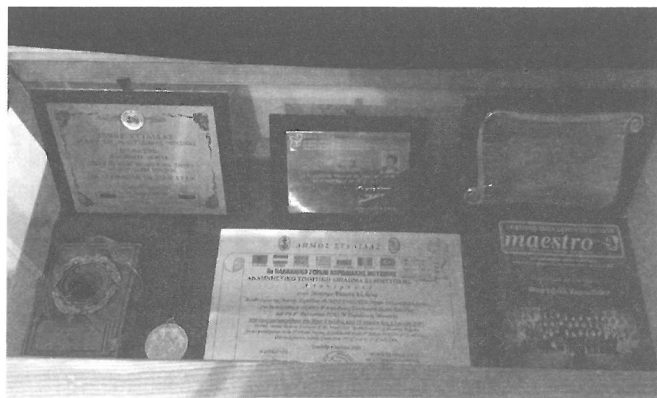
следване на репертоара на хоровете – „Музикантският прочит на проф. Венета Вичева на български фолклорни текстове“.

Тук се зароди диалог около работата в хоровете на проф. Вичева, а доц. д-р Маргарита Генчева се включи със спомена за подготовката на голямата оратория на Александър Танев „1300 години България“. Като участник в хора тя разказа за тежката, но ползотворна работа преди записите с Васил Стефанов за Радио София; спомена и имената на Любка Братованова и Анета Митева като настоящи хористки. Соня Дайчева също се включи в дискусиата и напомни, че не само тя е била хорист в редиците на „Родни звуци“, но и нейният съпруг, зълва ѝ, синът ѝ и внучката ѝ Соня Дайчева – като студентка в университета, чиито деца пък учат в музикалната паралелка на СОУ по изкуствата „Сава Доброплодни“.

Последна думата взе ст. преп. Жанета Кацарова, сътрудничала като корепетитор 35 години на проф. Вичева. Тя представи „Дейността на проф. Венета Вичева, отразена в Златната книга на хор „Богра песен“ и в Златната книга на Националните ученически хорви празници“. Бяха цитирани изказвания на Тодор Попов, доц. Киприяна Беливанова и доц. Мария Горанова.

Други доклади, включени в програмата на кръглата маса, бяха „Великата“ от Бистра Вацова – директор на Общински детски комплекс – Шумен, която винаги е придружавала детския хор при турнетата му, „В памет на проф. Венета Вичева“ от Соня Дайчева, хористка в хор „Родни звуци“ от 1954 до 1992 г., и „Приносът на професор Вичева за развитието на шуменските училищни хорове“ от Анета Митева, диригент и хорист в хор „Родни звуци“. Всички доклади от кръглата маса ще бъдат издадени в сборник.

В рамките на честванията на 9 април в зала „Проф. Венета Вичева“ на община Шумен се проведе Панорама на българското хорово изкуство Шумен 2016, организирана от Българския хорова съюз по инициатива на диригента на хор „Богра песен“ Деница Узунова. Участваха двата хора, които са били дирижирани от проф. Вичева: хор „Богра песен“ при ОДК – Шумен, с диригент Деница Узунова и хор „Родни звуци“ при Народно читалище „Добри Войников -1856“ – Шумен, с диригент Христо Атанасов, както и хоровете „Морски звуци“ при община Варна с диригент Росица Щерева, хор „Христина Морфова“ при Народно читалище „Д-р Петър Берон“ – София, с диригент Таня Ни-



клева-Владева и Вокална студия при Народно читалище „Паусий Хилендарски“ – Балчик с диригент д-р Валентина Георгиева.

Панорамата на българското хорово изкуство се проведе за първи път в Шумен. Тя бе посветена на още важни годишнини, свързани с развитието на българската музикална култура и на хоровете дело в България: 90 години от създаването на Българския хорова съюз, 80 години от създаването на женския хор „Христина Морфова“ – София, 65 години от основаването на първия хоровадиригентски клас от проф. Георги Димитров, 60 години от създаването на смесен хор „Морски звуци“ – Варна, 45 години от създаването на Международните детско-юношески хорова празници „Добри Войников“ в Шумен и 45 години от създаването на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Концертът панорама бе открит от зам.-кмета на Шумен Найден Косев. (Само няколко дни след това – на следващото заседание на Общинския съвет на Шумен, бе обявено, че „Наградата на Шумен“ в раздел „Музика“ за колектив се присъжда на хор „Богра песен“ за премиерата в България на Missa Brevis от Ambrož Šorpi за хор, пиано и ударни, която хор „Богра песен“ изпълни на 2 април 2015 година под диригентството на автора.)

По време на панорамата всички хорове показаха своето майсторство в родния и в чуждестранния репертоар и в края на вечерта те получиха от д-р Галина Луканова – председател на Българския хорова съюз, и Яна Делирадева – секретар на Съюза, грамота и цветя за своето участие, а детският хор „Богра песен“ бе награден със специално отличие за високи творчески постижения.

В рамките на тържествата Регионална библиотека „Стилиан Чилингиров“ – Шумен, организира фотодокументална изложба „На крилете на песента“ (7 – 14 април в изложбената зала на библиотеката) и представи документален филм, посветени на 85-годишнината от рождението на проф. Венета Вичева.

В края на тържествата – на 10 април, в църквата „Свето Възнесение“ в Шумен, където се е състоял първият концерт на хор „Родни звуци“ под диригентството на проф. Вичева, беше отслужена панихидата по случай 3 години от нейната смърт.

Съорганизатори на тържествата бяха община Шумен, Шуменският университет „Епископ Константин Преславски“, Музейният комплекс „Панчо Владигеров“ към РИМ – Шумен, и Общинският детски комплекс – Шумен.